

Nie przechodź w czerwcu na emeryturę - otrzymasz wyższe świadczenie

Sposób waloryzacji składek emerytalnych zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego oraz sposób waloryzacji kapitału początkowego jest bardzo ważny ze względu na ich bezpośredni wpływ na wysokość przyznanej emerytury. Wysokość świadczenia zależy więc od finalnej kwoty składek oraz kapitału początkowego; dla zachowania ich realności konieczna jest ich waloryzacja.

Składki zaewidencjonowane na indywidualnym koncie ubezpieczonego waloryzowane są co roku, **przy zastosowaniu rocznego wskaźnika waloryzacji**. Waloryzację składek przeprowadza się od dnia 1 czerwca każdego roku. Waloryzacji rocznej podlega kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego wg stanu na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja. Przykładowo 1 czerwca 2014 r. przeprowadzona została waloryzacja składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego według stanu na dzień 31.01.2013 r. wskaźnikiem waloryzacyjnym za 2013 rok.

Metoda rocznej waloryzacji nie uwzględnia jednak waloryzacji składek za ostatnie miesiące pracy przed przejściem na emeryturę, zaewidencjonowanych po dniu 31 stycznia. Dlatego też mechanizm rocznej waloryzacji uzupełniony został waloryzacją kwartalną, za ostatnie kwartały niestanowiące pełnego roku kalendarzowego.

Metoda liczenia dodatkowej, uzupełniającej kwartalnej waloryzacji składek, została określona w art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, natomiast zasady waloryzacji kapitału początkowego w art. 173 ustawy.

Przykładowo: kapitał początkowy oraz składki zaewidencjonowane na dzień 31.01.2013 roku na koncie ubezpieczonej pani X zostały w dniu 1 czerwca 2014 roku zwaloryzowane wskaźnikiem waloryzacyjnym za rok 2013. Pani X nadal pracowała, a wniosek o emeryturę złożyła w kwietniu 2015 roku. W tej sytuacji ZUS dodatkowo zwaloryzuje składki zapisane na koncie ubezpieczonej po dniu 31 stycznia 2013 roku z pomocą kwartalnych wskaźników waloryzacyjnych.

Jeśli ustalanie emerytury następuje:

I w I lub II kwartale (ale w okresie kwiecień – maj), np. 2014 r., wówczas kwota składek poddana ostatniej rocznej waloryzacji (tj. kwota składek na dzień 31 stycznia 2012 r. zwaloryzowana za 2012 r.) powinna być włączona w cykl waloryzacji kwartalnych, poczynając od waloryzacji za I kwartał 2013 r.

I w II kwartale, ale w czerwcu, np. 2014 r., wówczas kwota składek poddana ostatniej rocznej waloryzacji (tj. kwota składek na dzień 31 stycznia 2013 r. zwaloryzowana za 2013 r.) nie podlega żadnej waloryzacji kwartalnej

I w III lub IV kwartale, np. 2014 r., wówczas kwota składek poddana ostatniej rocznej waloryzacji (tj. kwota składek na dzień 31 stycznia 2013 r. zwaloryzowana za 2013 r.) powinna być włączona w cykl waloryzacji kwartalnych, poczynając od waloryzacji za I kwartał 2014 r.

Natomiast gdyby pani X wniosek o emeryturę złożyła w kwietniu 2015 r., ale pozostałe warunki uprawniające do nabycia prawa do tego świadczenia, np. wiek emerytalny, osiągnie w czerwcu 2015 r., kwota składek zostanie poddana od dnia 1 czerwca 2015r. waloryzacji rocznej bez waloryzacji kwartalnej.

W konsekwencji złożenie wniosku o emeryturę w czerwcu może spowodować przyznanie niższego świadczenia

emerytalnego niż w pozostałych 11 miesiącach. Skutkuje to tym, że wysokość świadczeń ustalanych w innych miesiącach niż czerwiec, w stosunku do świadczeń osób, które składały wnioski o emeryturę bądź rentę w czerwcu, są około sześć lub siedem procent wyższe, ponieważ bardziej korzystne z punktu widzenia obywatela jest waloryzacja kapitału początkowego sposobem kwartalnym, czego dowodzą dostępne badania i obliczenia.

Stąd też ubezpieczeni sami muszą zdecydować, czy przejdą na emeryturę w czerwcu czy też w innych miesiącach, otrzymując wyższe świadczenie.

Stanowiska sądów również są niejednolite:

Z jednej strony Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu do wyroku z dnia 13 lutego 2013 r. (III AUa 757/12) w sprawie kapitału początkowego osób przechodzących na emeryturę w czerwcu danego roku stwierdził: „Jest oczywiste, że waloryzacja kwartalna **nie dotyczy osób, których emerytura zostaje ustalona w czerwcu danego roku**, gdyż ich składki i kapitał na dzień 1 czerwca zostały zwaloryzowane wskaźnikiem rocznym, a więc za cały rok poprzedzający ustalenie emerytury. Osoby przechodzące na emeryturę w kwietniu lub maju danego roku, czyli w pozostałych miesiącach II kwartału, także mają zwaloryzowane składki za cały poprzedni rok, a to dzięki mechanizmowi waloryzacji kwartalnej, ponieważ w tym przypadku ostatniej waloryzacji kwartalnej dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku, a więc cały rok poprzedzający przejście na emeryturę objęty jest waloryzacją”.

Z drugiej strony Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 30 stycznia 2013 r. w sprawie III AUa 1068/12 uznał: W przypadku ustalania wysokości emerytury w czerwcu danego roku (w drugim kwartale) ostatniej kwartalnej waloryzacji składek oraz kapitału początkowego dokonuje się wskaźnikiem za czwarty kwartał poprzedniego roku.

Stąd też oczywisty wydaje się wniosek, iż bez zmian legislacyjnych, które ujednoliciłyby zasady ustalania wysokości emerytury w kontekście waloryzacji składek i kapitału początkowego, czerwiec nadal będzie pozostawał najbardziej niekorzystnym miesiącem ustalania prawa do tego świadczenia.

Maria Szwajkiewicz

fot. pixabay.com/CC0

www.solidarnosc.gda.pl